

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRIOLOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U OŽUJKU 2022.

UPRAVNO VIJEĆE HZZO-a

Dana 24. veljače 2022. godine održana je redovna sjednica Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) na kojoj je prihvaćeno Izvješće o poslovanju Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za 2021. godinu, kojeg prikazujemo u nastavku.

Izvješće o poslovanju Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za 2021. godinu (1. dio)

1. Uvod

Tijekom 2021. godine, nastavkom pandemije bolesti COVID-19 te utjecaja epidemioloških mjera na gospodarske aktivnosti dovelo je do toga da su se glavne stavke ukupnih prihoda HZZO-a (doprinosi i proračun) ostvarivale različitom dinamikom.

Naime, tijekom prvog kvartala, rast prihoda od doprinosa bio je manji od planiranih, a troškovi povećanog obujma testiranja, nabave cjepiva i provođenje cijepljenja uz troškove liječenja i privremene nesposobnosti odnosno spriječenosti za rad zbog bolesti COVID-19 dovelo je u poziciju HZZO da zaostaje s plaćanjem dospjelih obveza za lijekove izdane na recepte.

Iako je zbog dobre turističke sezone rast prihoda od doprinosa do kraja godine povećan i ostvaren iznad planiranog iznosa, to nije bilo dovoljno za podmirenje obveza za lijekove koji se izdaju na recepte u zakonskim rokovima dospijeaća.

Pored toga, višegodišnji problemi u poslovanju bolničkih zdravstvenih ustanova dodatno su pogoršani, tako da je preraspodjelom unutar državnog

proračuna te kroz dvije izmjene i dopune financijskog plana (u lipnju i studenom) Ministarstvo financija doznačilo dodatna sredstva iz proračuna za podmirenje obveza HZZO-a za lijekove na recepte te preko HZZO-a doznačilo dodatna sredstva i bolničkim zdravstvenim ustanovama za pokriće dospjelih obveza za lijekove i potrošni medicinski materijal u cilju normalizacije funkcioniranja zdravstvenog sustava.

U ovom Izvješću prikazani su značajniji pokazatelji financijskog poslovanja HZZO-a potkrijepljeni naturalnim pokazateljima za zdravstvenu zaštitu i privremenu nesposobnost odnosno spriječenost za rad u 2021. godini.

2. Osigurane osobe

Prema podacima iz evidencije osiguranih osoba HZZO-a i dalje se nastavlja trend smanjenja ukupnog broja osiguranih osoba. Tako je tijekom 2021. evidentiran prosječan broj od 4.148.091 osiguranika, što je 0,33% ili 13.537 osoba manje nego u istom razdoblju prethodne godine, kada je prosječno evidentirano njih 4.161.628.

Nakon kratkotrajnog pada broja aktivnih osiguranika u prethodnoj godini zbog smanjenja gospodarskih aktivnosti uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19, u 2021. godini, trend rasta broja aktivnih osiguranika ponovno se nastavlja.

Naime, iako pandemija bolesti COVID-19 još traje i broj zaraženih je bio veći, posebice u prvom i zadnjem kvartalu, uz propisane epidemiološke mjere, procjepljivanjem stanovništva i turističkom sezonom iznad svih očekivanja (gotovo na razini 2019.) došlo je do značajnog rasta gospodarskih aktivnosti što je rezultiralo rastom BDP-a, a time i broja zaposlenih osoba. Tako je broj aktivnih osiguranika veći u odnosu na 2020. godinu 2,41%, odnosno evidentirano je 37.898 više zaposlenih osoba.

U strukturi broja aktivnih osiguranika 757.717 ili 46,97% čine žene, a 855.372 ili 53,03% čine muškarci. Zanimljivo je napomenuti vezano uz strukturu

IZ SADRŽAJA:

- Izvješće o poslovanju HZZO-a za 2021. godinu (1. dio)
- Trend smanjenja osiguranih osoba

zaposlenih osoba po spolu da je u ukupnom broju, broj zaposlenih žena povećan za 19.631, a muškaraca za 18.267 u odnosu na prethodnu godinu.

Nadalje, evidentirano je 1.051.358 umirovljenika, što je 0,72% ili čak 7.587 osoba manje u odnosu na prethodnu godinu kada je evidentirano 1.058.945 umirovljenika. Nažalost, na smanjenje broja umirovljenika značajan utjecaj imala je i bolest COVID-19 koja je posebno ugrozila stariju populaciju.

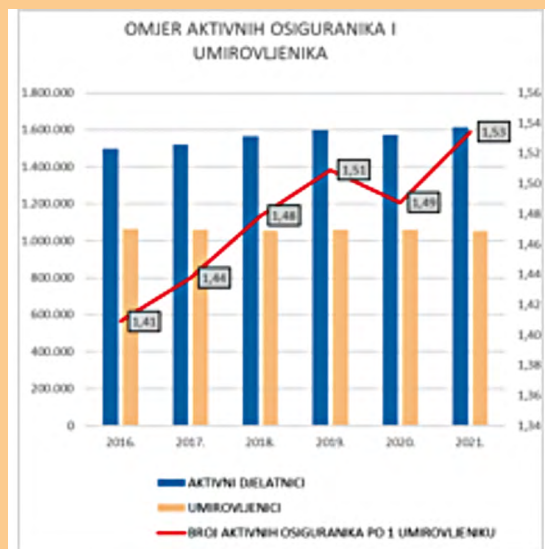
U 2021. godini evidentirane su 1.113.793 osobe kategorije ostalih osiguranih osoba koje su status u obveznom zdravstvenom osiguranju ostvarile po različitim osnovama osiguranja koje čine nezaposleni, djeca do navršene 18. godine, učenici srednjih škola i studenti na redovnom školovanju, osobe nesposobne za samostalan život i drugi.

U strukturi osiguranih osoba, aktivni radnici čine 38,89%, umirovljenici 25,34%, poljoprivrednici 0,22%, članovi obitelji 8,70% te ostale osigurane osobe 26,85%.

Od ukupnog broja osiguranih osoba (4.148.091), nositelji osiguranja čine 91,30% ili 3.787.330 osoba, dok članovi obitelji čine 8,70% ili 360.761 osoba. Tako je uz 1.613.090 aktivnih radnika prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja ostvarilo i 240.671 član njihovih obitelji što je 14,92% aktivnih radnika. Uz 1.051.358 umirovljenika, evidentirano je 68.849 članova obitelji ili 6,55%.

Već spomenutim povećanjem broja aktivnih osiguranika i smanjenjem broja umirovljenika nešto je povoljniji omjer broja zaposlenih po umirovljeniku. Tako na jednog umirovljenika dolazi 1,53 aktivni radnik (u istom razdoblju prethodne godine omjer je bio 1:1,49).

Omjer aktivnih radnika i umirovljenika po godinama, vidljiv je na sljedećem grafikonu.

Usporednim pregledom broja aktivnih i ukupnih osiguranih osoba po područnim službama HZZO-a, vidljivo je povećanje broja aktivnih radnika u svim područnim službama. Najveći broj aktivnih radnika povećao se u Područnim službama HZZO-a Bjelovar (3,92%), Vinkovci (3,91%), Šibenik (3,89%), Koprivnica (3,81%) i Zadar (3,63%) što je daleko iznad prosječnog povećanja broja aktivnih osiguranika na razini Republike Hrvatske koje je iznosilo 2,41%.

Ukupni broj osiguranih osoba u većini regionalnih ureda i područnih službi HZZO-a je smanjen

osim kod nekoliko njih kod kojih je ukupan broj osiguranih osoba na istoj razini kao i prethodne godine (Dubrovnik, Pazin, Split, Zadar i Zagreb).

3. Prihodi – primici

Ukupni prihodi HZZO-a u 2021. godini ostvareni su u iznosu od 32.786.242.111 kuna ili 15,63% više nego u prethodnoj godini kada su ukupni prihodi s primicima od beskatnog zajma iznosili 28.354.511.457 kuna.

U strukturi ukupnih prihoda, prihodi od doprinosa povećani su 11,03% i iznose 23.362.833.003 kune. Najveće povećanje bilježe prihodi od proračuna koji su inicijalno planirani u iznosu od 2.760.000.000 kuna, a tijekom godine, kroz dvije izmjene i dopune financijskog plana HZZO-a u konačnici iznose 6.818.005.710 kuna ili 80,89% više u odnosu na prethodnu godinu i čine čak 20,79% ukupnih prihoda (13,29% u 2020.). Prihodi po posebnim propisima ostvareni su u iznosu od 2.587.182.144 kune i veći su 5,56%.

Prihodi od doprinosa predstavljaju glavni oblik financiranja obveznoga zdravstvenog osiguranja te je nakon njihovog prošlogodišnjeg smanjenja zbog pada gospodarskih aktivnosti, postupni oporavak gospodarstva tijekom 2021. godine značajno utjecao na rast prihoda od doprinosa koji su ostvareni u iznosu od 23.362.833.003 kuna, odnosno 11,03% više (u nominalnom iznosu 2,320 mlrd. kn) nego prethodne godine.

Iako je došlo do znatnog povećanja prihoda od doprinosa, njihov udio u ukupnim prihodima je 71,26% ili 2,95 strukturnih poena manje nego u prethodnoj godini, zbog povećanja udjela prihoda od proračuna (s 13,29% na 20,79%).

Takvo ostvarenje prihoda od doprinosa (posebice od srpnja do kraja 2021. godine kada je prosječni mjesečni prihod bio preko 2 mlrd. kn), odraz je već spomenute dobre turističke sezone, tako da pogoršanje epidemiološke situacije krajem godine, ipak nije dovelo do smanjenja ovih prihoda.

Potrebno je naglasiti činjenicu da prosječna mjesečna bruto plaća ima i dalje trend rasta u odnosu na isto razdoblje prethodne godine (prema podacima Državnog zavoda za statistiku za razdoblje siječanj-prosinac 2021. godine bilježi se prosječan rast od 4,2%). To je rezultat povećanja gospodarskih aktivnosti, a dijelom i rezultat pomoći države gospodarstvenicima u očuvanju radnih mjesta ciljanim mjerama koje se provode od samog početka pandemije bolesti COVID-19 i još uvijek su na snazi proporcionalno obuhvatu epidemioloških mjera.

U okviru ukupnih prihoda od doprinosa ostvaruju se i prihodi od doprinosa iz mirovina u visini od 3% koji plaćaju umirovljenici iz mirovina koje su veće od prosječne mjesečne neto plaće u Republici Hrvatskoj (za 2021. godinu to se odnosi na mirovine veće od 6.724 kn).

Prihodi od proračuna ostvaruju se sukladno članku 72. i 82. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju i članku 14. Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju, a čine ih prihodi od proračunskih korisnika koji plaćaju doprinose za nezaposlene osobe, za osobe kojima je odlukom nadležnog suda oduzeta sloboda, dodatni doprinos za osiguranike korisnike mirovina po propisima o mirovinskom osiguranju i prema Zakonu o hrvat-

• Umirovljenici čine 25,34% osiguranih osoba

• Prihodi u 2021. veći 15,63% u odnosu na godinu ranije

skim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, prihodi od posebnog poreza na duhanske prerađevine, prihodi na ime premija za police dopunskoga zdravstvenog osiguranja za osiguranike kojima se polica pokriva na teret državnog proračuna te za pokriće troškova zdravstvene zaštite osiguranih osoba koji su to pravo ostvarili na teret državnog proračuna.

Kao što je već spomenuto za ovu vrstu prihoda, u izvornom planu, temeljem Smjernica Vlade Republike Hrvatske i Uputa Ministarstva financija, utvrđen je limit od 2.760.000.000 kuna. Zbog slabijeg ostvarenja prihoda od doprinosa u prvom kvartalu te porasta troškova vezanih uz bolest COVID-19 došlo je do kašnjenja HZZO-a u plaćanju lijekova koji se izdaju na recepte.

Isto tako, višegodišnji problemi u poslovanju bolničkih zdravstvenih ustanova dodatno su pogoršani. Zbog svega toga pristupilo se izmjeni i dopuni financijskog plana HZZO-a za 2021. godinu kojim su prihodi od proračuna utvrđeni u iznosu od 6.118.000.000 kuna, odnosno povećani su za 3,358 mlrd. kuna.

Naime, ubrzanim povlačenjem 1,548 mlrd. kuna

(od travnja do rujna 1,248 mlrd. kuna za pokriće dospjelih obveza za lijekove na recepte i 300 mil. kn bolnicama) te doznakom dodatnih sredstava bolničkim zdravstvenim ustanovama (1,8 mlrd. kn za pokriće dospjelih obveza prema dobavljačima za lijekove i potrošni medicinski materijal uplaćenih u travnju, svibnju i lipnju 2021.).

Međutim, daljnjim pogoršanjem epidemiološke situacije te proporcionalno tome i povećanjem troškova testiranja, nabave cjepiva, liječenja i naknada bolovanja (iako su prihodi od doprinosa porasli) HZZO nije mogao plaćati ljekarnama lijekove na recepte u dogovorenim rokovima plaćanja. Zbog toga, Ministarstvo financija u drugoj izmjeni i dopuni financijskog plana HZZO-a usvojenoj u mjesecu studenom, doznajuće dodatnih 700 mil. kuna iz proračuna u svrhu plaćanja dospjelih obveza za lijekove na recepte.

Temeljem prethodno iznesenog, prihodi od proračuna u konačnici su ostvareni u iznosu od 6.818.005.710 kuna, što čini 20,79% ukupnih prihoda, a u odnosu na isto razdoblje 2020. godine ostvareno je 80,89% ili 3,049 mlrd. kuna više sredstava.

(Nastavak u idućem broju)

- Zbog epidemije kašnjenje u plaćanju lijekova

- Predstavljanje projekta eLijekovi

PREDSTAVLJANJE PROJEKTA eLIJEKOVI

U HZZO-u je 1. ožujka 2022. godine održano stručno predstavljanje projekta eLijekovi - Integrirani informatički sustav za upravljanje lijekovima čiji je nositelj HZZO, dok su partneri Agencija za lijekove i medicinske proizvode (HALMED) i Ministarstvo zdravstva. Radi se o projektu kojim će biti obuhvaćeno povezivanje svih podataka o lijekovima na nacionalnoj razini u jedinstvenu bazu podataka, što će omogućiti jednostavnu razmjenu informacija unutar zdravstvenog sustava, racionalizaciju resursa te unaprjeđenje sigurnosti primjene lijekova.

Radi se o usluzi koja predstavlja nadogradnju na e-usluge sustava e-Građani putem koje će se moći provjeriti status i kriterije prema kojima je neki lijek uvršten na liste lijekova HZZO-a, status pojedinog lijeka, podatke o cijeni i kriterije za primjenu tog lijeka.

Projekt uključuje sve lijekove koji se nalaze u prometu u Republici Hrvatskoj, neovisno o tome financiraju li se iz sredstava obveznoga zdravstvenog osiguranja ili ne.

Institucije i dionici zdravstvenog sustava, koji imaju različite ovlasti i baze podataka vezano uz lijekove, kroz ovaj integrirani sustav upravljanja

podacima ujediniti će sve podatke, odnosno stvoriti jedinstvenu bazu podataka gdje će se moći naći svi relevantni i pouzdani podaci o lijekovima, što je značajna podrška i zdravstvenim radnicima, ali i pacijentima.

Drugi segment projekta je uvođenje sustava za provjeru interakcija lijekova na razini primarne zdravstvene zaštite te ljekarni, pomoću kojeg će liječnici i ljekarnici prilikom propisivanja odnosno izdavanja lijekova na jednostavan način moći provjeriti ulaze li lijekovi koje pojedini pacijent koristi u klinički značajne interakcije.

Treći segment projekta vezan je uz razvoj funkcionalnosti izravnog prijavljivanja nuspojava iz CEZIH-a i sustava e-Građani prema HALMED-u, čime će se znatno ubrzati i pojednostavniti proces prijava nuspojava i dodatno motivirati liječnike, ljekarnike i pacijente na prijavu nuspojava, što je vrlo važno za trajnu procjenu sigurnosnog profila lijeka.

Projekt sufinancira Europska unija (EU) sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj. Ukupna vrijednost projekta iznosi 16.816.500,00 kuna, od čega EU bespovratna potpora iznosi 14.277.500,00 kuna.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - Direkcija

Margaretska 3, 10000 ZAGREB

www.hzzo.hr

Za nakladnika: ravnatelj Lucian Vukelić, dr. med. spec.

Urednice priloga: Veronika Laušin, dr. med. spec., zamjenica ravnatelja HZZO-a
Martina Furlan, dipl. iur. i Nevenka Mirković, dipl. iur.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI

za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979

za informacije dopunskoga zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

Odluka o isplati jednokratnog novčanog primanja

Vlada RH je na sjednici održanoj 9. ožujka 2022. donijela **Odluku o isplati jednokratnog novčanog primanja korisnicima mirovine radi ublažavanja posljedica porasta cijena energenata.**

U paketu mjera za ublažavanje porasta cijena energenata na standard građana, ovom Odlukom uređuje se isplata jednokratnog novčanog primanja korisnicima mirovine s prebivalištem u Republici Hrvatskoj, zatečenim u isplati mirovine za mjesec ožujak 2022., i to:

- korisnicima mirovine ostvarene u Republici Hrvatskoj, ako im ukupno mjesečno mirovinsko primanje isplaćeno u Republici Hrvatskoj za mjesec ožujak 2022. godine ne prelazi iznos od 4.000,00 kuna i koji nisu zaposleni, odnosno ne obavljaju djelatnost na temelju koje postoji obveza osiguranja,
- korisnicima mirovine kojima se uz mirovinu ostvarenu u Republici Hrvatskoj isplaćuje i mirovina iz inozemstva (države s kojima RH ima sklopljen međunarodni ugovor o socijalnom osiguranju i države u kojima se primjenjuju uredbi Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti), ako im ukupno mirovinsko primanje ostvareno u Republici Hrvatskoj i u inozemstvu ne prelazi iznos od 4.000,00 kuna i
- korisnicima mirovine ostvarene u Republici Hrvatskoj, koji su navršili mirovinski staž u inozemstvu, a nisu ostvarili pravo na mirovinu u inozemstvu.

Prema spomenutoj Odluci iznos jednokratnog novčanog dodatka ovisit će o visini mirovine. Tako će korisnici koji primaju mirovinu do 1500,00 kuna dobiti jednokratno novčano primanje u iznosu od 1200,00 kuna, oni s mirovinom od 1500,01 do 2000,00 kuna mirovine 900 kuna, s mirovinom od 2001,00 do 3000,00 kuna 600 kuna, a oni s

mirovinom od 3001,00 do 4000,00 kuna dobit će 400 kuna. Korisnicima hrvatske mirovine jednokratno novčano primanje isplatit će se **najkasnije u svibnju 2022.**, a korisnicima hrvatske i inozemne mirovine, korisnicima hrvatske mirovine koji su navršili mirovinski staž u inozemstvu, a nisu ostvarili pravo na mirovinu u inozemstvu, kao i korisnicima kojima su postupci ostvarivanja prava na mirovinu u tijeku (koji ispunjavaju uvjete za isplatu) jednokratno novčano primanje isplatit će se **najkasnije u srpnju 2022.**

Korisnici koji uz hrvatsku mirovinu primaju i mirovinu iz inozemstva, kao i oni koji su navršili mirovinski staž u inozemstvu, a nisu ostvarili pravo na mirovinu u inozemstvu, obvezni su HZMO-u dostaviti dokaz o visini inozemne mirovine putem *online* obrasca ili popunjavanjem Tiskanice za dostavu podataka o visini inozemne mirovine, koji će biti dostupni na web stranici HZMO-a, o čemu će HZMO pravovremeno informirati javnost.

Dokazom o visini inozemne mirovine smatra se:

- potvrda banke/izvadak bankovnog računa s vidljivom svotom inozemne mirovine za ožujak 2022. u netoiznosu ili
- potvrda inozemnog nositelja o visini mirovine isplaćene za ožujak 2022. u netoiznosu.

Korisnici hrvatske mirovine koji su ostvarili staž u inozemstvu, a ne primaju mirovinu iz inozemstva, na Tiskanici ili *online* obrascu moraju označiti polje - Izjavljujem da ne primam inozemnu mirovinu.

Odluka stupa na snagu 1. travnja 2022. godine i za njezinu provedbu zadužen je HZMO.

Nova aktualna vrijednost mirovine od 1. siječnja

Upravno vijeće HZMO-a je na 14. sjednici, održanoj 28. veljače 2022., donijelo **Odluku o aktualnoj vrijednosti mirovine od 1. siječnja 2022.**

Aktualna vrijednost mirovine od 1. siječnja 2021. **iznosi 73,13 kn**, a na temelju objavljenih službenih podataka Državnog zavoda za statistiku o stopi promjene indeksa potrošačkih cijena i prosječne brutoplaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj za razdoblje od srpnja do prosinca 2021. u odnosu na polugodište koje mu prethodi i podatka o indeksu usklađivanja aktualne vrijednosti mirovine od 1. srpnja 2021. Budući da je AVM od 1. srpnja 2021. iznosio 71,53 kn, a **stopa povećanja AVM-a od 1. siječnja 2022. iznosi 2,24%, novi AVM iznosi 73,13 kn.**

Mirovine povećane prema novoj aktualnoj vrijednosti isplatit će se u travnju (s mirovinom za ožujak), zajedno s razlikom za siječanj i veljaču 2022.

KORISNICI MIROVINA - isplata u veljači 2022.

Vrsta mirovine	Broj korisnika	Prosječne svote mirovina
Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - ZOMO		
Starosna mirovina	494 579	2.851,47 kn
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35. ZOMO-a	43 165	3.767,05 kn
Starosna mirovina prevedena iz invalidske - čl. 58. ZOMO-a	79 680	2.514,76 kn
Prijevremena starosna mirovina	206 479	2.752,62 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO-a	364	3.029,86 kn
Invalidska mirovina	101 367	2.146,08 kn
Obiteljska mirovina	213 595	2.141,21 kn
UKUPNO - ZOMO	1 139 229	2.648,82 kn
Korisnici koji su u 2022. godini prvi put ostvarili pravo na mirovinu - ZOMO		
	Broj korisnika	Prosječna netomirovina
Starosna mirovina	994	2.172,90 kn
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35. ZOMO-a	549	3.332,35 kn
Prijevremena starosna mirovina	453	2.742,65 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO-a	1	3.532,28 kn
Invalidska mirovina	119	2.042,43 kn
Obiteljska mirovina	794	2.285,85 kn
UKUPNO	2 910	2.506,29 kn
Prosječna starosna ZOMO mirovina s mirovinskim stažem od 40 i više godina	106 963	4.078,14 kn
Prosječna ukupna ZOMO mirovina s mirovinskim stažem od 40 i više godina	211 533	3.704,47 kn
Korisnici najniže mirovine kojima je mirovina određena prema ZOMO-u	275 900	1.791,33 kn
Korisnici najviše mirovine prema Zakonu o najvišoj mirovini	1 751	7.502,59 kn
Ukupan broj osiguranika		1 568 927
Ukupan broj korisnika mirovine		1 232 708
Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika		1:1,27
Prosječna netoplaća u Republici Hrvatskoj za prosinac 2021.		7.280,00 kn
Prosječna starosna mirovina ZOMO korisnika koji su pravo na mirovinu ostvarili u 2022. godini		2.621,57 kn
Korisnici mirovina - muškarci (46,02%)		567 241
Korisnici mirovina - žene (53,98%)		665 467
Prosječan mirovinski staž za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO		31 godina
Prosječna dob za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO		72 godine
Prosječan mirovinski staž za korisnike starosne mirovine ostvarene u 2022. godini - ZOMO		33 godine
Prosječna dob za korisnike starosne mirovine ostvarene u 2022. godini - ZOMO		63 godine